RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

NĂM THỨ MƯỜI BA. = SỐ THỨ 2433 — MỖI SỐ 6 XU — NGÀY THỨ NĂM 30 AVRIL 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 3/04

Toutes les lettres doivent être à la rédaction
Adresser titre adresse au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAN-HUY-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TELEPHONE N° 130

HANOI

	Bán lẻ tại Hà-nội và các tỉnh	Người mua báo tại nhà	Gửi mandat	Mua báo tại Trung-kỳ và Nam-kỳ	Mua báo tại nhà hàng bán báo ở Paris	Ngoại quốc
Một năm	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 36	6 $ 36	6 $ 60	12 $ 00
Các làng và các công sở	»	3. 90	4. 06	8. 90	9. 00	»
Sáu tháng	3. 00	3. 50	3. 20	3. 45	3. 60	6. 00
Ba tháng	1. 50	1. 75	1. 60	1. 80	1. 65	3. 00
Một tháng	0. 50	0. 60	0. 55	0. 60	0. 60	1. 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0 $ 20 la ligne
Par contrat annuel
Par continuation et par insertion. . . . . 0 $ 12 la ligne
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái kế-hoạch di dân ở Trung Bắc-kỳ

IX

Nay nếu được một vài cái đoàn-thể tri-thức đứng lên, lấy công-tâm công-đức, hợp quần lực-quần mưu mà nhằm một cái mục-đích lâu dài, định một cái phương châm ổn-đáng; tự coi lũ mình là huynh-trưởng của nhân-dân mà gánh lấy cái trách-nhiệm chăn nuôi cai quản, là đầu nóc của xã hội mà nhận lấy cái nghĩa-vụ dìu dắt lo toan; biết nghĩ rằng: cái đám người mình đây đối với dân trai trong nước mình cũng khác nào như người gia chủ trong nhà đối với con em cháu chắt của một nhà mình vậy; con em cháu chắt trong một nhà mà chưa dựng-dão trí thố cho được đứa nào cũng có đủ cơm ăn việc làm là cái chức-vụ người gia-chủ chưa xong mà ngày đêm phải hết sức kinh-doanh cho đến bao giờ trai dựng vợ gái gả chồng, có nghiệp có nghề, nên tay nên tấm cả mới không đến nỗi sống không yên lòng chết không nhắm mắt; người gia-chủ đối với con em cháu chắt trong nhà như thế, thì người trên trước đối với nhân-dân trong nước cũng tất phải như thế, không có lẽ mặt to tai lớn, vào có người luỗn, ra có người cúi, gọi có kẻ dạ, bảo có kẻ vâng, ở thì nhà cao cửa rộng, đi thì lên ngựa xuống xe, ăn hơn người của ngon, mặc hơn người của tốt, vị vọng cũng tôn trọng, quyền lực cũng to mạnh, lợi-lộc cũng ưu hậu hơn người thường, nghiễm nhiên tự mệnh là một nhân đẳng thượng-lưu-cái hay dở trong một nước, cái họa phúc trong một dân kỳ thác cả ở trong tay lũ mình, mà mình cứ giả điếc làm đui, nỡ để vậy cho kẻ em út mình là những hạng người lưng đen khố cao, tay bùn chân lấm, thức khuya dậy sớm, giãi nắng dầu mưa, hì-hục quanh năm chỉ tối, đốc hết mồ hôi nước mắt làm ra có thóc có lúa, có bông có gai, có bò u lợn béo, có gà ghẹ cá tươi, có vôi cát gạch đá để khởi tạo những lâu đài, có bảo ngoạn trân kỳ để trang hoàng những chỗ ăn chỗ ở, người hầu kẻ hạ, người khiến kẻ sai, cho mình được mặc sức phong lưu, tha hồ sung sướng trong suốt đời mình đó, họ lại phải chịu thiệt thòi cay đắng về nỗi gào đói kêu rét, cơm chẳng có mà ăn, việc chẳng có mà làm, có cha mẹ chẳng biết lấy gì mà nuôi, có con cái chẳng biết lấy gì mà dạy, thậm đến có kẻ khố áo không đủ che mình, rau khoai không đủ lấy bụng, sống không có gian liều rúc, chết không được cái xăng chôn mà nhằm mắt cho đành, bưng tai cho kín được ư? Người gia-chủ một nhà phải lấy dựng vợ gả chồng, sinh cơ lập nghiệp cho con cháu làm cái chức-vụ không thể chối từ thì cái chức-vụ lũ mình đây cũng phải lo liệu làm sao cho trong nước ai nấy thảy đều an cư lạc-nghiệp, địa lợi không còn một chỗ bỏ hoang, nhân công không có một người vô dụng, mà không bao giờ, không nơi nào lại có cái nạn cơ-cùng khốn khó đói khát lưu ly. Muốn làm cho trọn cái chức-vụ ấy, thì theo cái tình hình kinh-tế ở xứ mình, còn có việc gì hơn việc di dân mở đất.

Việc di dân mở đất mà ta định dìu dắt lo toan cho những con cháu trong nước ta đây, điều thứ nhất là phải xác tính cái công việc định làm nhu dụng đến bao nhiêu tiền vốn, ta xin phép với chính-phủ, lấy danh nghĩa cả đoàn-thể đứng làm một pháp-nhân mà phát-hành bấy nhiêu trái-phiếu, mỗi một trái-phiếu độ năm hay mười đồng bạc, tiền lãi ước một phân trở lại, cứ độ niên trả số lãi, mà số gốc thì hạn sau mười năm, mỗi năm bốn lần rút số trả dần các trái-chủ cho đến hết nợ thì thôi; nhất là thành-cầu được với chính-phủ bảo-lãnh với nhà băng mà nhờ nhà băng nhận tiêu hành dùm số trái-phiếu ấy lại càng hay lắm; vì xứ mình hiện đương còn là một xứ khan tư-bản quá, trong dân cho nhau vay mượn cứ trả lãi đến năm, bảy phần là thường, đến những điền-chủ bá-hộ, đại-cổ phú-thương, ma động có chuyện gì tiêu pha lớn, việc gì doanh-nghiệp to là phải đâm nhào đi vay ngay, những sự nghiệp sinh lợi mà vốn liếng phải đến hàng vạn trở lên thật đã thấy ít nhà có đủ sức làm nổi, coi thế thì biết tư-bản của người mình vẫn chưa đủ lưu-thông trong nước, còn có đâu mà mở mang được những công cuộc mới, khai thác được những mối lợi to; nhờ được nhà băng tiêu hành trái-phiếu cho mình thì tức là hút chịu được cái tư bản của người mà gây dựng nên cái việc lợi của mình, ví như cái ao cạn nước không đủ nước cấy được rau, nuôi được cá, nay khơi thêm được nước ở ao khác chảy vào cho, cấy được rau, nuôi được cá của mình, nước không phải nước ao mình, mà cái lợi cá lợi rau về mình được hưởng; mượn vốn người mà làm lợi cho mình là có cái lợi ích hiển nhiên, không khéo vô cùng như thế; mà một việc doanh-nghiệp chắc-chắn thịnh lợi như việc di dân mở đất ở xứ mình, lấy toàn thể hội-viên một cái đoàn-thể lớn đặt những hàng tri-thức đứng ra đảm-đang trái-vụ, thiết tưởng chính-phủ cũng sẵn lòng bảo-lãnh, mà nhà băng thay mình phát hành trái phiếu hộ, cũng tất được các nhà tư-bản ngoại quốc cũ vô bỏ vốn cho vay, quyết không sợ tư-bản không đủ kinh-doanh mà đến phải ngồi bó tay nhìn đồng ruộng hoang mang mông-mênh, không cứu gì được cho con em đồng quốc đồng chủng mình than-vãn từng đời mãi vậy; nếu chẳng may mà cái tín-lực của mình chưa đủ cho chính phủ cùng nhà băng tín cậy, cuộc phát hành trái-phiếu ấy chưng qui cũng không được hiệu quả gì, thì ta cố bảo nhau trong đoàn-thể của ta, người có nhiều bỏ nhiều, người có ít bỏ ít, cũng cùng nhau gắng gượng mà tiêu cho kỳ hết cái số trái-phiếu ấy để có tư-bản mà thi-hành cái phương-châm, quán-triệt cái mục-đích về cái việc khẩn-thiết mà lợi ích thơm cả cho dân cho nước của hội mình chủ trương; tuy cái tư-bản như thế kể ở xứ mình cũng đã là to lớn quá, một nước người còn hiếm của còn kiệm như nước mình vẫn khó mà gánh vác nổi thật; nhưng thiết tưởng nếu quả có nhiệt-tâm công-ích, như người Nhật lúc đánh nhau với Nga ở Lữ-thuận, người Pháp đánh nhau với Đức ở Âu-châu, mọi người trong nước đều bớt ăn bớt tiêu, trút cả đồ phục sức, đồ nữ-trang để cung chiến phí thì dẫu có từng có thiếu thế nào đi nữa, mà cứ một cái khoản tiêu về những cách du hí vui tai suớng mắt bảo một lúc của mình, nào ca-lâu, nào tửu quán, nào đồ Nhật, nào đồ Tàu, nào vàng đeo ngọc chuỗi của các bà các cô, nào ăn chơi mặc mỗi của các ông các cậu, bớt ra mà dồn cả vào một cuộc mua trái-phiếu ấy, hà lại chẳng thỏm-thêm tiệm đủ ư? Một người Tàu bán việc trả ngoại trái ở nước Tàu có nói nước Tàu hơn ba trăm ịvạn vạn ngoại-trái cứ thu được một nửa số vàng hoa hột vòng xuyến chứa để vô dụng ở trong rương các bà các cô cũng thừa đủ trả; ta bàn đến việc di dân mở đất, cũng có thể nói được như thế không phải ngông gì đâu. Kiếm đủ tư-bản, thì việc di dân mở đất mà mình đoàn-thể mình định chủ-trương đã xong được non nửa rồi vậy.

T.

ÂU-CHÂU ĐIỆN-TÍN

(Havas)

Ngày 29 Avril 1925

Ngày 1er Mai nay mai

Ông Painlevé và ông Schranck đã nghị với nhau về các p ương-sách phòng bị trong ngày 1er Mai tới nơi này (1).

Lại tin về việc tuyển-cử tổng-thống nước Đức

Tòa nội-các nước Đức không từ chức.

Chiều hôm qua, Hindenburg đã đi Hanovre.

Ngày đại-tướng Hindenburg làm lễ phát thệ, thì thành-phố Monich kéo cờ.

Việc tại Maroc

Có tin ở Rabat nói rằng linh Pháp có tàu bay giúp đỡ, đánh đuổi quân khởi-nghịch trốn vào miền Ouergham.

Việc lập tòa nội-các nước Bỉ

Masson nguyên thượng-thư đệ-trình Bỷ-hoàng những lời quyết-nghị tại cuộc hội-nghị của đảng tự-do. Đảng ấy không ưng dự vào quyền-chính.

Bỷ-hoàng tiếp-kiến M. Rankin

(*Indopacifi*)

Tại bộ ngoại giao

Ông Pallipe Berthelot được bổ vào chức tổng thư-ký ở bộ ngoại-giao.

Việc bầu cử tổng thống nước Đức

Các báo nước Pháp bình p ầm về việc đại-tướng Hindenburg tranh cử đều nói có việc ấy thì không còn ai nghi ngờ lời nói nước Đức là một cái ách cho cuộc hòa bình của Âu-châu nữa.

Báo *Ere nouvelle* nói chánh-phủ nên tuyên bố bản tờ trình của hội-đồng kiểm ra kể những việc nước Đức phạm các điều khoản trong hòa ước.

(1) Ngày 1er Mai là ngày kỷ-niệm của công lao-động. Ngày ấy thợ thuyền có kỳ đình-công.

Báo *Matin* nói những cuộc g ao hiểu phong ngữ, trước khi cho là một việc không sao nên được, từ rầy chắc là có thể thành được.

Báo *Figaro* nói không phải vì nước Đức tức giận mà bỏ về cho đại-tướng Hindenburg đâu, vì thế-giới vẫn trọng đãi nước Đức mà lại mới nước Đức vào hội Vạn-quốc kia mà.

Nhiều báo nói rằng dư-luận ở Rhénanie rất là tức giận về việc ông Hindenburg trúng cử. Ở bạt ấy ông Marx được hơn ông Hindenburg tới một triệu vé.

Báo *Moning Post* nước Anh nói Đồng minh không nên giảm số quân linh ở miền sông Rhin.

Báo *Times* nói việc tuyển cử ông thống chứng minh rằng người Đức bây giờ nhiều người cũng tôn quân bảo thủ như trước buổi chiến tranh.

Báo *Westmi ster gazette* nói việc b'o cử tổng thống nước Đức, dư-luận Âu-châu lấy làm không hoan-nghênh.

Báo *Daily Mail* nói cái thế lực Phò-lô-si ngày nay ở nước Đức lại to lớn.

Báo Epoca, báo Herald và báo Voz nước Tây ban-nha nói việc tuyển cử tổng thống mới rồi thực biểu lộ cái chân tình của nước Đức.

Báo *Genève Tageblatt* nước Áo, nói cuộc tuyển cử mới rồi lợi cho việc bàn đem nước Áo sáp nhập nước Đức.

Báo *New-york Times* nước Hoa-kỳ nói nay nên tạm đình việc cho các nhà thực nghiệp nước Đức vay tiền.

Báo Boston Herald có nó việc tuyển cử ấy thực là một cái ách to, vì Hindenbourg là tiêu biểu cái chủ-nghĩa đế quốc.

Tại cuộc đấu-xảo mỹ-nghệ

Quan tổng-thống Doumergue làm lễ khai hội cuộc đấu-xảo mỹ-nghệ.

Quan Thượng-thư thuộc địa đọc diễn-văn có kể công việc của đội t ăng không do thiếu tá Gleize quản đốc ở miền trung-lưu sông Mékong.

Tin Trung-hoa

Việc Dương-chi-Trung bị giết

Về việc Dương-chi-Trung là một viên quan hải-quan thuộc về đội quân P. ắc-tiến bị giết, đã luận phân vân cho là có can th ệp đến việc chính-trị. Mới đây Dương-đình-Cương làm nhật Dương-chi-Trung có gửi thư cho các báo quán nói rằng: Hồi 2 giờ hôm 9 avril anh hắn xuống tàu về Phúc-kiến, bỗng có viên phó-trưởng chiếc tàu binh Hải-dung là Lưu-hoàn-Kiên lại thăm, vừa nói chuyện được mấy câu thì có tên lính thủy tàu bình ấy lên đến sau lưng anh hắn, bắn một phát suốt qua lưng, mang vào nhà thương được mấy giờ thì chết. Bình-Cương cho việc anh hắn bị g ết là do quan tổng-trưởng bộ hả quân là Lâm-kiến-Chương xui nên. Nguyên do vì hồi năm ngoái bạn đội ở Thượng-hải tuyên ngôn độc lập. Lâm-kiến-Chương có cho người đến Phúc-kiến khuyên dỗ đội hải-quân ở đây đứng theo, anh hắn vâng lệnh hải-quân tổng-tư-lệnh là Đỗ-tích-Khuê hết sức phòng phạm và có bắt mấy người của Lâm sai đến. Vì vậy nên Lâm đem lòng thù oán, mật sai viên hạm trưởng chiếc tàu binh Hà-dung là Tăng-đi-Đình sai người ám sát anh hắn. Dương-đình-Cương có đem việc ấy bẩm cáo với chính-phủ chấp-chính.

NƯỚC PHÁP CÓ BAO NHIÊU TRƯỜNG ĐẠI-HỌC

Theo như bản luật ngày 10 juillet 1896, các bạn học ở Pháp hợp lại làm các trường đại-học.

Các trường đại-học Pa s, Strasbourg, Toulouse có năm ban : văn-chương, cách-trí, luật-pháp, y-học, thần học. Các trường đại-học ở Bordeaux, ở Lille, Lyon, Montpellier, ở Nancy có bốn ban : văn-chương, cách trí, luật-pháp, y-học, các trường đại-học ở A x Marseille, Caen, Dijon, Grenoble, Poit ers, Reanes có ba ban : văn-chương, cach-trí, luật-pháp. Các trường học ở Besançon và Clermont có hai ban : văn-chương và cách-trí.

Trường đại-học Pa.s có 21.285 học-sinh ; trường Lyon : 3.400 ; trường Grenoble : 2.750 ; trường Toulouse : 2 680 ; trường Bordeaux : 2 65 ; trường Montpellier : 2.615 ; trường Strasbourg : 2.600.

Trường đại-học Paris lập năm 1150 ; trường Montpellier lập năm 1181 ; trường Toulouse, năm 1233 ; trường G enoble năm 1339 ; trường Poitier năm 1431 ; trường Aix-Marseille năm 1409 ; trường Caen năm 1431 ; trường Bordeaux năm 1441 ; trường Besançon năm 1485 ; trường Douai năm 1559 ; (năm 1808 đổi ra Lille) ; trường Nancy năm 1572 ; trường Strasbourg năm 1566 ; trường D jon năm 1722 ; trường Reanes năm 1735 ; trường Lyon năm 1808.

NHÀN ĐÀM

Ai tham hơn ?

Cậu bé một bèm ngồi ăn cơm với cố, cứ gắp luôn tay cố lăng kính nỗ gì ai biết thay. Cố thấy vậy liền mắng ngay :

— Con ăn tham lắm, con không xem anh Tham con nó ngồi hiền cơm ư thế nào ?

— Kìa, sao u lại bảo thế, anh ấy còn tham gắp mấy con chứ. Không thế, sao tên anh ấy u không gọi, lại cứ gọi là anh Tham, mà chị cả cũng gọi là cậu Tham.

Lê-văn-Chương

Giải đáp những điều pháp-luật

Những bài của các bạn mua báo gửi đến hỏi về pháp-luật, hiện nay còn nhiều lắm chưa giải đáp hết được. Vậy các ngài nào có bài gửi đến mà chưa thấy trả lời thì xin cho nóng ruột, vì bản-báo đã đặt thành lệ cứ thứ tự trước sau mà giải đáp dần. Ngoi nào có viết thư hỏi về những việc đã hỏi trước mà chưa thấy trả lời thì trong thư sau nhắc ngày đã gửi trước là ngày nào chớ đừng viết là « trong thư trước », như vậy bản báo mới có thể tìm được.

CÂU HỎI. — Nhờ quí báo chỉ bảo cho tôi việc sau này :

Chú tôi mất đi có để lại vài chục mẫu ruộng và hai cái nhà gạch. Chú tôi chỉ được một con gái mà không có con trai, nên thím tôi định chọn người em út tôi tôtra tự cho chú tôi.

Nay thím tôi lại bán đi mẫu ruộng để tiêu riêng mà k ông hỏi gì đến anh em tôi.

Vậy nhờ quí báo giải đáp cho mấy điều sau này :

1· Thím tôi lấy người em út tôi làm thừa tự cho chú tôi có được không ?

2. Thím tôi có p ép bán g a sản của chú tôi không, và gia-sản ấy có quyền chi cho riêng con gái không ?

3 Anh em chúng tôi có được phần vào gia-sản ấy không ?

4· Những ruộng thím tôi đã bán đi rồi thì chúng tôi có kiện được không ?

TRẢ LỜI. — 1· Được, thím kèn người chán út của chồng làm thừa tự cho chồng là hợp p ép.

2· Người thím nếu là vợ cả thì chỉ được ông dụng thu lợi các gia-sản của chồng mà thôi ; nếu bán đi già nợ cho chồng hay lo việc nhà chồng thì mới được.

3· Trừ người em út ông mà thím ông lấy làm thừa tự cho chú ông thì không kể, còn ông và các anh em ông, không được phần nào vào gia-sản ấy cả.

4· Không, không kiện được, vì việc ấy chỉ can thiệp đến người con gái của ông thím và người em út ông mà thím ông lấy làm thừa tự mà thôi.

VÌ MUỐN THỪA KẾ MỘT CÁI GIA TÀI MÀ GIẾT ĐỨA CHÁU NGƯỜI HÀNG TRÙNG ĐỘC

Mới đây ở thành Chicago có một người triệu phú tên là Billy Mac Clintock 22 tuổi sắp sửa kết duyên với một cô thiếu-nữ là Stella Pope, bị bệnh thương hàn mà chết ngay.

Người cha nuôi chàng thiếu-niên ấy là William Shepherd, luật-sư ở Chicago được thừa kế gia-tài của bà Mac Clintock đến non triệu dollars. Nguyên vợ chồng M. Shepherd có hộ hàng đầy mười vạ i với nhà triệu phú ấy từ đâu, chỉ vì ông thân-sinh chàng thiếu-niên ấy chết vì sự rủi ro đó, rồi vợ con đến ở nhà ông luật-sư ấy.

Chẳng bao lâu bà Mac Clintock mất, gia-sản để cả lại cho con, mà M. Shepherd thành ra người có đủ của mười con ấy.

Khi chàng thiếu-niên còn ở với cha mẹ nuôi, thì cha mẹ nuôi vẫn được hưởng cái gia-tài ấy, nhưng nay mai chàng ấy cưới vợ, thì gia-tài ấy sẽ phải trả lại cho chàng.

Sở cảnh-sát xứ Chicago thấy chàng Billy Mac Clintock chết, tình hình khả nghi, mới phái người đến khám-nghiệm.

Việc ấy ai cũng ngờ cho M Shepherd, vì nếu chàng thiếu-niên còn sống thì đến khi cưới vợ M Shepherd sẽ phải trả lại cái gia-tài đến 2 triệu dollars.

Sau xét ra rằng trước khi chàng Billy bị đau, thì người đ đầu có tặng

lm mua giống vi-trùng bệnh thương hàn ở một phòng thí nghiệm do bác-sĩ Charles Faiman quản khán.

Vì cớ thế M. Faiman với M. Shepherd cùng bị can về việc mưu sát chàng triệu phú ấy bị hại về thuốc độc của M. Shepherd đâu.

Đã 20 năm về trước, người anh bà Shepherd, tên là Otto Graf, làm nghề báo-chế ở Topeka, chết một cách cùng rất là bí-mật; mà khi ấy thì M. Shepherd đương ở làm công cho anh vợ, được thừa kế cái cơ nghiệp hàng báo-chế. Bây giờ người ta cùng tinh nghi việc người anh vợ chết cho M. Sepherd.

Lại đến cả sự chết của bà Mac Clintock là thân mẫu chàng Billy, cũng khá nghi lắm, vì bà ấy có chết thì M. Shepherd mới được làm người đỡ đầu cho chàng thiếu-niên có gia tài đến 2 triệu dollars.

Sau hết lại còn việc báo-sĩ Olson nữa: bác-sĩ chết được đã năm nay, vì bác-sĩ có tỏ lời dặn bảo chàng Billy phải có ý phòng giữ cha mẹ nuôi.

Các quan tư-pháp có truyền lệnh cho đào tử-thi của bà Mac Clintock, và của bác-sĩ Olson để khám nghiệm.

TIN Ở CẬP NHỈ-TÂN

Chánh-phủ Xô-viết trù tính đặt đường tàu thẳng đi men bờ bể phía bắc, qua eo bể Béhring.

Sẽ dùng hai chục triệu để đặt đường hỏa xa từ Thịnh-kinh đến Hailoung Trương-tác-Lâm xếp đặt để mở một cuộc công-thủ tâm chục triệu đồng. (*Indopacifi*)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 23 độ
15 giờ 24 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một ta.		12 $ 15
— nhì,	—	11 10
— ba,	—	10 30
Thóc hạng nhất,	—	8 10
Bắp ngô	—	9 10

Giá hạc. — Kể từ ngày 29 Avril 1925, giá hạc ở kho Nhà-nước định là 10 $ 70.

Tin tàu. — Tàu *Saint François Xavier* đem thư sang Pháp (Đường Anh) khởi hành ở Haiphong đi Tourane, Qui-nhơn, và Saigon ngày thứ năm 30 Avril hồi 15 giờ.

Tin đường sá. — Con đường số 17 từ Nhã-nam đến Hà-châu, vì chữa cái cầu Lý-cốt, nên không đi được từ nay cho đến khi có lệnh mới.

Hội-đồng bảo-hộ. — Kỳ hội-đồng bảo hộ họp ngày hôm qua đã bàn những việc sau này :

Việc giảm mấy thứ thuế trong năm 1924.

Nghị định cho phép trích ở kho dự-bị Bắc-kỳ lấy 290,477p.70.

Hợp đồng mua ba cái bất động sản ở Bắc-ninh cho sở công sản.

Đổi lại cho công sản những đất đã cấp tạm cho M. M. Nguyễn-đức-Khang và Nguyễn-văn-Lợi ở Moncay.

Định giá tiền chi phí về sự đi coi việc vận tải những chất nổ ở Bắc-kỳ. Đổi lại cho Công-sản những đất đã cấp tạm cho M. Vy-văn-Dung.

Việc tăng tiền hưu bổng.

Đổi lại sổ kê tiền lâm sản phải chịu thuế.

Việc M. Hoàng-tin-Phát xin một miếng đất ở địa-hạt thành-phố Yên-báy.

Duyệt y các sổ tính toán về việc y tế ở Bắc-kỳ và trại khỏ xanh.

Việc mấy người Pháp xin miễn lệ để được lấy vợ lấy chồng.

Việc làm xong trường nữ-học Hải-phòng.

Việc công-ty khoáng chất xin đất của công sản ở Phú-thọ.

Việc công-ti mỏ than Đông triều xin phép đặt đường sắt trong tỉnh Hải-dương.

Việc trích ở kho dự-bị Bắc-kỳ lấy 40.000 đồng để phòng việc thủy-lạo, đói kém, v. v.

Việc chinh đốn lại các địa-phương cai-trị trong hạt quan binh thứ nhì.

Việc thu lại ba cái giấy phép lấy đã đã cấp cho M. Nguyễn-thế-Thanh ở Quảng-yên, vân vân.

Phường nhạc bắt đầu cử nhạc ở vườn hoa Paul-Bert. — Bến 21 giờ chiều thứ bảy 2 mai này, phường nhạc lính khố xanh sẽ bắt đầu cử nhạc tại vườn hoa Paul-Bert, cho công chúng nghe. Nếu trời mưa gió thì không kể.

Tục Anh-Hùng-Nào thứ 3.. 0 $ 25
Anh-Hùng-Nào trọn bộ.... 1. 25
KIM-ĐỨC-GIANG, HANOI

Giời cũng khác. — Có bao giờ sang tháng tư rồi, đầu mùa hạ rồi, mà tiết giời lại thay đổi một cách lạ-lùng như bây giờ không ? vẫn hơi ren-rét ? vẫn lâm râm mưa, vẫn u-ám như tháng giêng, vẫn lạnh lẽo như tháng chạp... Giá mọi năm ra thì tự cuối tháng ba đã chớm thấy những cái nồng-nàn của giời hạ, đã lập-lòe lửa lựu, đã bừng bừng vàng đồng, thế mà năm nay đến gần giữa tháng tư rồi mà lại giở bão cả, mưa xuân vẫn cơ, thì chẳng là thật.

Nói cho thật thì cái thời tiết như thế lấy tuy tựa hồ như kéo dài cái mùa xuân vừa qua thật, nhưng nghiêm ra thì quả cũng không lành, cho nên mấy bữa nay cái sổ người cảm, sốt, ho, sổ mũi, ngáng-ngáy nghe cường cũng khỏi khá, nên chi ai nấy càng muốn mong cho cái thời-tiết nặng-nề này mau qua đi, để hưởng cái cảnh đầm-ấm đã quen của mùa hạ.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE



Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(*Capsules huile de foie de morue*)

Mỗi ngày công bốn viên, sẽ ợ 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ 0 $ 80
油肝魚圓

Hội-đồng cứu-tế. — Ngày 27 avril vừa rồi, Hội-đồng cứu-tế đã họp tại nhà M. Trịnh-xuân-Nghĩa phố hàng Gai là thủ-quỹ của hội để kiểm soát những số tiền ở các sở đã quyên được ở các nơi gửi về.

Xét ra :

Quyên sổ số 524 do M. Trịnh-xuân-Nghĩa giữ thu được.....	36 $ 17
Quyên sổ số 671.....	239. 17
Quyên sổ số 672.....	823. 60
Quyên sổ số 893 (A.M.E. C. I. A. Phan-rang)...	315. 00
Quyên sổ số 874.....	129. 60
Cộng là:	1.543 37

Trừ cái số 300 đồng ở sổ quyên số 523 và do quan Công sứ Phan-rang gửi đến và đệ nộp phủ Thống-sứ là: ..... 300 $ 00

Còn lại..... 1.243. 37

Số tiền 1.243 $ 37 hội-đồng định giao cho ông Trịnh xuân-Nghĩa đem nộp phủ Thống sứ cả.

Ngạch cai trị. Nghị định ngày 18 avril cử M. Bonnet là quan phó cai trị hạng nhất đi Pursat thì nay bãi đi.

M Bonnet nay tạm cử làm công-sứ Kompong-chnang thay M. Bardez tạ thế.

AU CINÉMA TONKINOIS
13, Rue des Eventails

Cậu bé con ở nhà siếc
là một cậu bé con JACKIE COOGAN ra trò khéo nhất cả.
CÓ SÁU MỒI

Phim này thật ngoạn mục
Tả rõ cảnh phong-phú cảnh bi cực của nhà nghề đi làm trò giong
Đặt cảnh rất tài

Chiếu thứ sáu 1er Mai và thứ bảy 2 Mai
Có chiếu buổi chiều riêng để qui-khách Annam xem, giá hạ riêng xe như sau này :
0 $ 50, 0 $ 30. 0 $ 20, 0 $ 10, 0 $ 05

HIỆU BÁO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY

Hội-đồng lập trận vong kỷ-niệm đài. — Hồi 5 giờ chiều hôm thứ ba hội-đồng lập trận vong kỷ niệm đài đã họp tại tòa Đốc-lý, do quan Đốc-lý chủ tọa.

Hội-đồng bàn về cái cách giả một số tiền thứ nhất là 100.000 quan cho các nhà làm đài kỷ niệm, Hội-đồng định viết thư sang Pháp để hỏi xem công việc hiện nay thế nào rồi sẽ chiếu như trong hợp đồng mà giả tiền.

Tiền bán vé về cuộc đánh số hội-đồng đã thu được 70.005 đồng còn ngót một vạn nữa nay mai cũng sẽ thu được nốt. Số tiền bán vé trừ tiền phí tổn và tiền giả các lễ nay mai, còn lại bao nhiêu, hội-đồng sẽ đem chọn lúc nào giá bạc có lợi thì đổi làm quan để sau này giả dần những người làm đài kỷ-niệm.

Số tiền lời về cuộc số số này tính ra chưa đủ chi cả các khoản nên có bàn xem sau này có nên đặt một cuộc số số khác không, thì đại đa số bàn nên xin các số chi thu giáp cho chữ chợ đặt cuộc số số làm chi nữa

Cuộc thi xe đạp đường Haiphong mới rồi. — Hội xe-đạp nay đã công-bố việc phát thưởng cho những người được giải trong cuộc thi ở đường Haiphong mới rồi như sau này :

Cuộc thứ nhất — Hanoi — Haiphong vừa đi vừa về : 200 kilomètres :

1. Marc Serge, 1 cái xe đạp J. B. Louvet « Tour de France » và 60 đồng.
2. Bằng, 1 cái xe đạp Peugeot « Course route » và 40 đồng.
3. Filly, 1 cái xe đạp Hirondelle và 30 đồng.
4. Công, 1 cái xe đạp Paret và 15 đồng.
5. Bossard, 1 cái xe đạp Royal.
6. Tiến, 40 đồng.
7. Can, 30 đồng.
8. Le 20 đồng.
9. Gian, 10 Mac, 11 Appéré, mỗi người 10 đồng, và 50 gói thuốc lá Cigogue.

Cuộc thứ nhì từ Hanoi xuống Haiphong 100 kilomètres

1. Marc Remy, 1 cái cyclotracteur
2. Grimal, 1 cái cyclotracteur Dragon d'Or
3. Duchêne, 1 cái cyclotracteur Philis
4. Vicelet, 1 đồ trượt và một đồ mĩ-nghệ đáng 25 đồng
5. Nhiêm, 1 cái alternacycle B. E. và đồ mĩ-nghệ đáng 20 đồng
6. Thanh, 1 cái alternacycle B. B. và đồ mĩ-nghệ đáng 18 đồng
7. Luật, 1 cái guidon và đồ mĩ-nghệ đáng 15 đồng
8. Chấn-Long, 1 cái guidon và đồ mĩ nghệ đáng 10 đồng.
9. Phú, 1 cái yên ngựa và đồ mĩ-nghệ đáng 8 đồng.
10. Lock, 1 cái yên ngựa và đồ mĩ-nghệ đáng 5 đồng.
11. Firmin, 1 cái còi xe đạp và đồ mĩ-nghệ đáng 5 đồng.
12. Huynh 1 cái còi xe đạp và đồ mĩ-nghệ đáng 5 đồng.
13. Nhan đồ mĩ-nghệ đáng 5 đồng.

Lại một cuộc thi 100 kilomètres lấy giải quan quân. — Bến ngày chủ nhật 3 mai này Hội xe đạp lại đặt một cuộc thi 100 kilomètres lấy giải quan quân, mở cho tất cả mọi người đến dự mà không được dùng người đi kèm hay người trông nom về sinh. Cuộc thi lấy chạy từ Hanoi lên Sontây và chạm thông, rồi lại chạy về. Mỗi người đi, lại biên giờ phát chạy không chạy cùng một lúc, đất đầu chạy từ 3 giờ ở trước pa Toàn-quyền, lượt về cũng ở đấy. Lượt đi lượt về đều phải qua những đường sau này : Đường Giovanelli, đường đê Parreau, đường cái quai, đường Cầu-giấy, đường Sơn-tây, đường Bavi. Qua chùa Thông có đặt sở kiểm-soát.

Giấy xin dự cuộc thi cho đến ngày 1er mai tới 17 giờ 30, phải gửi đến trường xe đạp hay là đến nhà ông thủ-quĩ hội xe-đạp (Tresorier du V. C. H.) số 10 Rue Nouvelle. Những người không có chân hội xe-đạp tinh nguyện tại phải nộp 1 đồng bạc. Những người chưa đến 21 tuổi muốn dự cuộc phải đinh theo giấy phép của cha mẹ, trừ các binh lính không kể.

Đến chiều thứ bảy hồi 17 giờ sẽ phát số đeo vào ngực cho những người thi tại trường xe-đạp.

Kỳ thi Sơ-học Pháp-Việt. — Học-trò trường tư trúng tuyển kỳ thi Sơ-học Pasp Việt tới nơi này thì trước ngày 15 juille 1925 phải nộp ở nha Học-chính một cái ảnh để dán vào bằng

Học-trò trường công phải nộp ảnh cho ông đốc trường mình để ông đốc đệ lên nha học-chính.

Ảnh dán 4 phân tây, ngang 3 phân lấy, mặt trái biên rõ bằng bút chì :

1 — Tên và họ.
2 — Nơi sinh và ngày sinh.
3 - Thi ở đâu.
4 — Cái số của mình ở trong danh sách thi-sinh.

Ngạch Học-chính. — Mselle Ng-thị-An, giáo-tập phụ-biện được thăng giáo-tập tập-sự.

MM. Chu-đình-Huân, Đinh-hữu-Giang, Nguyễn-đình-Chuyên, Đặng-đức Nuôi, Lê-văn-Bật, Đoàn-khắc-Dạt, Lê-đăng-Lang, Nguyễn-ngọc-Bạt, Nguyễn-đức-Thịnh, Nguyễn-danh-Ky, là giáo-tập phụ-biện, được thăng giáo-tập tập-sự.

PHIM ẢNH TÀU
TẠI RẠP CHỚP BÓNG CINÉMA PATH
Thứ Sáu, thứ Bảy, Chủ-nhật
(24-25 và 26 Avril 1925)
Chiếu phim ảnh Tàu
Chuyện Tàu — Người Tàu đóng trò
Rất hay — Rất lý-thú!!!
và rất vui.
Nên xem!!! Kẻo hoài!!!

Xà-phòng « GADY »
có chất Glycérine
Mỗi bánh : 0 $ 20
BÁN TẠI :
Hiệu Bào-chế MONTÈS, Hanoi

Gạo kém quá. — Không thấy bao giờ gạo kém như bây giờ! Mà kém quá thật: một đứa trẻ con tưởng thường bây giờ mỗi bữa cũng ăn hết ngót hào gạo, mà một người lao-động lực-lưỡng thì có khi mỗi bữa ăn hết ngót vài bào gạo mới đủ tạm no; thật cổ lai chưa từng có mấy khi gạo kém đến như thế. Người nhà quê thóc cũ hết đã lâu rồi, lúa chiêm giờ mới xông, mới nghẻ, tiền đã chẳng sẵn, gạo lại kém tệ kém tàn, mà mua mỡ ngô đồ ra khoai cũng bị mưa giờ trái thời phần nhiều bông cả, thành thử trong cả ngày ba tháng tam mùy, tình-cảnh rất là khốn-cực khốn lương, đáng thương thay và đáng ái-ngại lắm thay!

Còn người tỉnh-thành như nhân-dân trong thành-phố Hà-nội ta đây, tuy đồng tiền kiếm được hơi dễ, nhưng cái giá trị đồng tiền bây giờ nào có ra gì, gia-chi-đĩ cái vật thực cốt-tử cung dưỡng cho sự sống của mình là một gạo thì mình tất chỉ trông cậy vào các miền nhà quê tải đến cho thôi. Thế mà chính người nhà quê đã bị đói kém thì mình còn được nơa sao? Cho nên ít lâu nay trong thành-phố ta, đâu đâu cũng thấy người phàn nàn về nỗi gạo kém. Giá gạo bây giờ so với giá kém nhất trong mấy năm trước cũng lại thấy kém gấp hai gấp ba nữa, thì có ngày không? Ở thành-phố, nhà cửa đất, lửa củi đất, thịt cá rau rưa nhất dai cùng đắt cả, còn hột gạo lại cũng đắt quá nỗi, thì phỏng cách sinh-hoạt có khốn-quẫn lắm không?

Xứ mình vốn là nơi kho gạo lắm thóc xưa nay, có sao chính mình nay lại phải đói hột gạo đến như thế? — Có người bảo tại nắm ngoài mình bị mấy nơi thủy-lạo mất mùa, nên nay gạo kém; có người bảo tại bọn phú quê mình quen thói thóc chứa lưu-cựu bằng bao nhiêu vụ, càng thấy kém lại càng găm giá, đợi bao giờ kém tới cực điểm mới đem ra bán một giá rất quá ngược để mà vơ-vét lấy tiền về chơi; lại có người nói tại người mình dại, đã biết trong nước nhiều nơi thất-hoạch, đói kém đến nơi, mà cứ nhắm mắt đem gạo đi bán cho người cả, thành ra đến lúc chính mình bị đói kém thì kêu nào ai thương? Cái lý-thuyết ấy, đúng hay sai, xin dành phần mọi người biết nghĩ nghĩ; nhưng hiện bây giờ, trong lúc sự sống của mình gặp cơn khủng-hoảng quá thế này, cái phương cấp cứu là gì?

— Xem trong nước xứ nào còn nhiều thóc gạo thì mau mau mua tải về cho xứ bị kém thua chăng? Bảo các nhà có cây thóc lắm gạo giam-trữ bấy nay đổ ra mà bán chăng? Bảo ai nấy nên nhớ rằng trong nước đương thiếu gạo thì đừng vội gánh gạo đi đổ bụng người chăng? cũng dám lỗi các người biết nghĩ nghĩ.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời trân-trọng bái tạ các cụ, các ông, các bà đã có lòng quá thương cho đồ phàng viếng, gửi giấy cho mau, đi đưa đám bao-đồ, thắp-phụ, nhạc-phụ, pha-quản-qui-tuất-phụ, cùng tổ-phụ chúng tôi là :

Ông MẠC-ĐÌNH-ĐỨ

ngày mồng năm tháng tư này (27 Avril 1925). Trong khi tang-gia bối rối, nhiều điều sơ-suất, xin các cụ, các ông, các bà thứ tội cho.

Tang môn đẳng đồng bái tạ.

Giới thiệu sách mới. — Nhà in Chấn-Phương ở phố hàng Mành vừa mới xuất bản quyển « Viết quốc-ngữ cho đúng » gia bán 0 $ 15 một quyển. Cứ xem cái nhan đề cũng biết ngay là sách gì rồi là sách quý cách viết quốc ngữ cho khỏi sai lắm. Vậy bản quan có lời giới thiệu để độc giả được rõ.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

SÁCH MỚI XUẤT BẢN
LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển : 0, 12
Ai ở xa xin viết thư về cho
ông Bùi-xuân-Thành
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

Số 177

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Anh chàng lý nói :

— Thưa cha ! Cha không biết rõ, để con xin kể cho cha nghe : Hôm nay trong trấn *Yết-dương* ta có một người dạy võ-nghệ và bán thuốc cao đến, bản chưa vào nói với anh em con mà đã dám ra diễn-nghệ. Con bị lệnh cấm người trong trấn không ai được cho hắn đóng nào, bỗng thấy một tên tội-tù ở đâu đến, lại khen ngợi hắn là một tay hảo-hán, và thưởng cho hắn năm lạng bạc, để làm giảm mất cái uy-phong của trấn *Yết-dương* ta. Con vừa toan đánh tên tội-tù ấy thì người bán thuốc cao xông đến đánh con phải ngã lăn xuống, hắn lại đá thêm con một cái, bây giờ lưng hãy còn đau. Con đã sai người đi dặn khắp các tửu-điếm, cấm không được cho chúng nó ăn cơm và ngủ trọ, khiến bọn ba đứa kia đêm nay không có chỗ nào mà trú chân. Con lại sai một bọn ở trong sòng bạc đến nhà trọ người bán thuốc cao kia đánh cho hắn một mẻ, đem giam tại trong nhà đó-điếm, rồi sáng mai trói lại mà vẫn xuống sông, cho hả cái lòng con căm tức. Bây giờ con định đi đuổi bắt cả tên tội-tù và hai tên công-sai. Phía trước đây còn có hàng quán nào mà chúng nó ngỏ trọ cho được, để con gọi anh con cùng kéo nhau đi đuổi bắt.

Thái-công nói :

— Sao con lại gàn-dở thế ! Người ta thường tiền cho người bán thuốc cao, có cần-dụ chi đến con mà con phải gây sự. Bây giờ người ta đánh con cũng chẳng lấy gì làm trọng thương, con nên nghe lời ta, thôi đi là hơn, đừng cho anh con biết, kẻo anh con thấy con bị đòn, khi nào chịu yên, tất lại đi đến tỉnh-mênh người ta. Con nên nghe lời ta, vào phòng đi nghỉ, đêm hôm khuya-khoắt chớ nên mở cửa rầm-rập mà làm nào động xóm dưỡng. Và con phải nghĩ đến âm-đức mới được.

Anh chàng lý chẳng đoái chi đến lời thái-công nói, tay cầm ngọn giáo đi thẳng vào phía sau nhà. Thái-công cũng theo vào.

Tống-giang nghe xong, bảo hai tên công sai rằng :

— Việc đã lỡ ra thế này, bây giờ biết tính làm sao. Ai ngờ chúng ta lại lầm mà vào ngủ nhờ nhà hắn. Ta chỉ nên chạy trốn là hơn, nếu để hắn biết thì khó lòng mà toàn được tính-mệnh. Dẫu thái-công đây không nói, nhưng trang khách thì khi nào chịu giấu cho ta,

Hai tên công-sai đều nói :

— Ông nói phải ! Việc này ta chớ nên để chậm, phải mau mau chạy trốn mới được.

Tống-giang nói :

— Ta đang ra cửa trước, nên cắt vách phía sau nhà mà đi.

Hai tên công-sai đeo lấy khăn gói, *Tống-giang* tay xách cái gông, rồi cắt vách phía sau đi ra. Ba người nhỏ bóng sao sáng, cứ theo con đường nhỏ ở trong khu rừng rậm mà cắm cổ đi tới.

Trong khi lưỡng-cưỡng, không thuộc đường lối, đi độ một trống canh, bỗng thấy ở phía trước mặt, bụi lau sanglát, có một con sông uốn-cuộn nằm ngang, tức là bến sông *Tầm-dương* đó. Lại nghe phía sau lưng có tiếng reo hò đuổi theo; đèn đuốc sáng soang, đang thiết cỗi hiệu.

Tống-giang phàn-nàn kêu trời mà rằng :

— Trời ơi ! Xin trời cứu cho ba chúng tôi.

Bấy giờ ba người cùng nấp vào trong bụi lau, ngẩng nhìn mặt sau, đuốc sáng đã gần tới nơi. Ba người trong lòng lại càng run sợ, chân nam đá chân xiêu, ở trong bụi lau, cứ bước trèn mãi cho đến bên vỡ sông. Đất hết đường cùng, đành đứng tại đấy.

Tống-giang ngửa mặt lên trời mà than rằng :

— Nếu biết khổ-sở đến thế thì chẳng thà chịu ở *Lương-sơn-bạc* cho rồi, ai ngờ lại chết tại chỗ này.

Đang trong khi ngay-cấp, bỗng trông thấy bên bụi lau sậy, thấp-thoáng có một chiếc thuyền con vừa chèo tới nơi. *Tống-giang* liền gọi mà bảo rằng :

— Bác lái thuyền ơi ! Bác chịu khó ghé thuyền lại đây cứu ba chúng tôi, rồi chúng tôi xin biếu bác mấy lạng bạc.

Người lái ngồi tại mũi thuyền bèn rằng :

— Ba ông là người ở đâu ? sao lại chạy đến chỗ này ?

Tống-giang nói :

— Một sau có quân giặc đuổi theo chúng tôi lạc đường tới đây, xin bác ghé thuyền lại cứu chúng tôi, rồi chúng tôi cho rất nhiều tiền bạc.

Người lái liền ghé thuyền lại, ba người vội-vàng bước xuống. Một tên công-sai năm cái khăn gói vào trong khoang, còn một tên cầm ngọn giáo mà bẩy thuyền quay ra.

Người lái thuyền vừa bơi, vừa ca hò cái khăn gói vắt vào trong khoang, có tiếng loảng xoảng thì trong lòng lấy làm mừng thầm. Gạt một mái chèo, chiếc thuyền ấy đã ra đến giữa dòng nước chảy.

Bấy giờ bọn người đuổi theo ở mặt sau, vừa kéo đến bên bờ, cả thảy có hơn mười bó đuốc. Hai vị đại-hán đi đầu, mỗi người cầm một ngọn giáo, theo sau độ hơn hai mươi người, ai nấy đều mang gậy gộc.

Chúng quát tháo lên mà bảo rằng :

— Bớ lái thuyền, mau mau ghé thuyền vào đây !

Tống-giang cùng hai tên công-sai sợ run cả người, đều nằm nép ở trong khoang mà sẽ bảo người lái thuyền rằng :

— Ông lái thuyền ơi ! Xin ông đừng ghé vào, cứng tôi sẽ có món tiền to để cảm-tạ ông.

Người lái thuyền gật đầu, không trả lời mọi người trên bờ, cứ kẻo-cà kẻo-kẹt chèo thuyền đi ra giữa sông. Bọn trên bờ lại quát to lên mà bảo rằng :

— Lái thuyền nào thế ? Nếu không ghé thuyền vào đây thì cả nhà người cũng chết.

Người lái thuyền chỉ cười nhạt mấy tiếng mà không trả lời. Bọn trên bờ lại nói :

— Nhà người là lái nào thế mà dám cả ngan không ghé thuyền vào đây !

Người lái-thuyền lại cười nhạt mà đáp rằng :

— Ông là lái *Trương* đây ! Bay làm gì được ông thì làm !

Trong bọn hai vị đại-hán cầm đuốc đứng trên bờ kia, một người anh bảo rằng :

— Bác lái *Trương* đấy à ! Bác không trông thấy hai anh em tôi hay sao ?

Người lái thuyền nói :

— Tôi có mù đâu mà không trông thấy !

Người kia lại nói :

— Bác đã trông thấy tôi thì nên ghé thuyền vào đây, ta sẽ nói chuyện.

Người lái thuyền nói :

— Có chuyện gì để sáng mai sẽ nói, bây giờ thuyền tôi còn phải chở vội.

Người kia lại nói :

— Hai anh em tôi chỉ cốt bắt ba người ở trong thuyền ấy.

Người lái thuyền nói :

— Ba người này đều là thân-quyến nhà tôi, cơm ăn áo mặc của tôi đó, tôi còn mới người ta về nhà để ăn thứ miếng dao-phay đây !

Người kia lại nói :

— Bảo hãy ghé vào đây, tôi sẽ càng báo thưởng-lượng.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bồ-đào:
« TONIQUE TONKIOIS »

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG



Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy ... thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ ... và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh chớ kì kèo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chuẩn phê rằng :

Chiều nay đại được phòng của MONTÈS quí ông, có chế nên một thứ rượu bồ đã từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thì gửi cho qui được phòng chế-dùng để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

[illegible]

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Thuốc thoa Cadum
để trị
các bịnh ngoài da



Không có thuốc nào trừ các chứng bịnh ngoài da cũng là trị lành ghẻ chóc trên da đầu con nít, hiệu-nghiệm cho bằng thuốc dán Cadum. Thuốc để thoa xức hay lạ, làm cho kẻ đau da, nhọt, ghẻ, đặng yên ổn trong mình ăn ngủ được như thường. Thuốc thoa vào thì hết nghứa liền, có gải da rát rao, phỏng, sưng thì cũng hết, lành mạnh liền. Dùng thuốc thoa Cadum còn trị khỏi nhiều sự đau đớn khác nữa, những là: cơ sải, da ửng đỏ, mục, nhọt, nổi phong, ghẻ chóc, tróc da, tróc vẩy, nức da, trầy trụa, chảy máu, có lát, có mủ, bị đức tay đức chơn, phỏng lửa, bị vật độc chích cắn, vân, vân.

Thẻ căn-cước đánh rơi. — Cậu Trần-tiên-Yêm, 15 tuổi, là học trò, ở số 81 phố hàng Buồm có đem nộp tại sở Cẩm một cái thẻ căn-cước cậu bắt được ở đường cái, đề tên là Lê-văn-Dác.

Ng-Hữu là thợ cạo cũng nộp tại sở Cẩm 7 cái thẻ căn-cước bắt được ở đường cái, đề tên là Ng-ngọc-Lương ở Hà-đông.

Ngạch thừa-phái. — M. Ng-tuấ-Trung, cựu học sinh năm thứ ba trường Bảo-hộ, quán làng Hành-thiện (Nam-định) được bổ thừa-phái hạng ba, đối hàm tùng bát phẩm văn giai (8.2) và bổ vào giúp việc tại tòa án đệ nhị cấp tỉnh ấy thay M. Ng-duy-Lương nghỉ.

M. Vũ-nghĩa-Thuận, thừa-phái hạng tư ở Vĩnh-yên, nay đổi về Nam định thay M. Ng-Viên bị đau.

M. Nguyễn-v-Cẩn, thừa-phái hạng nhì châu Văn-chấn (Yên-bay), nay đổi đi Vĩnh-yên.

M. Vũ-Tảo, ấm sinh, quán làng Phương đệ (Nam-định), được bổ thừa phái hạng năm, đối hàm hàn-lâm-viện đãi chiếu (9.2) và bổ đi châu Văn-chấn.

Ngạch cô đỡ. — Cô Ng-thị-Lan, cô đỡ tòng thụ hạng tư được thêm hạn nghỉ dưỡng bệnh ba tháng, tháng đầu nửa lương, hai tháng sau một phần tư lương.

Trốn đi đâu? — Người đại biểu hiệu Sâm-mậu số 59 phố hàng Ngang, có trình rằng một người khách tên là Tsan-Hoc lấy của hiệu ấy mất món tiền là 180 đồng rồi trốn đâu mất.

Mấy người đánh rơi ví tiền. — M. Delonstal, số 8 phố hàng Lọng trình rằng chiều hôm qua đánh rơi trên con đường đê lên Bưởi một cái ví trong có đựng 177 đồng một cái bằng vận tải ô-tô số 303 và một cái thẻ căn cước.

M. Cả-Da, 61 tuổi ở chùa Yên-thái trình rằng đánh mất ở phố Gia-long một cái ví trong có đựng một đôi hoa tai vàng giá đáng 18 đồng.

M. Phạm-văn-Thước số 6 phố Bourret trình đánh rơi mất một cái ví trong có một cái giấy 5 đồng, hai cái giấy 1 đồng và một cái vé cầm đồ.

Trộm — Đỗ-thị-Nghĩa, 33 tuổi, nhà số 26 phố Borel trình bị kẻ trộm lấy mất một món tiền 21 đồng.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Thảm trạng. — Hồi 11 giờ ngày 27 avril ở đường Bonnal có cái xác một người đàn ông khất cái, độ 45 tuổi giở lại, chết vạ ở giữa lối đi thì sở Cẩm đã cho người lại khám xét và đưa vào nhà xác.

Bỏ quên trên xe. — M Hubac là thầy thuốc thú y tỉnh Hải-dương qua Hải-phòng đi xe hiệu Vạn An không nhớ bỏ quên một cái mũ dạ mùi xám có đề hiệu « Mossant. » M. Hubac đã đi trình sở Cẩm.

Con nhà ai? — Một đứa con gái Khách độ 8 tuổi nói rằng ở Hon-gay bị một tên cu li lạ mặt dỗ đi rồi đưa về Hải-phòng. Hiện con bé còn giữ ở sở Cẩm.

Bội-ước. — Mai-v-Bằng ở phố Nhà thờ bị thưa là bội ước thì sở Cẩm đã làm biên-bản theo luật của quan Toàn-quyền ngày 26 août 1889.

Việc trộm cắp. — Mme Aranci ở phố Ga mất trộm gà vịt giá 8p.;

Hội Hôtelère mất trộm 10 thước ống chì dẫn nước;

Ng-tá-Uyên 17 tuổi, đi học, nhà ở ngõ Quảng-lạc mất trộm quần áo, đều có đơn trình ở sở Cẩm.

Đánh người bị thương. — Tên Lộc đánh người sếp-phơ tên là Ng-văn-Bính, 27 tuổi ở phố Bonnal bị thương tích rồi đi trốn.

HẢI-DƯƠNG

Một bọn gia phi. — Làng Thượng-cốc thuộc huyện Gia-lộc tỉnh Hải-dương, có mấy đứa hung phạm bị bắt năm ngoái, ít lâu nay được tha về, vẫn quen thói làm càn, bọn chúng đông lắm, quần tam tụ ngũ, tối hôm nào cũng vậy, cơm no rượu say rồi rủ nhau đi.

Nghe đâu bọn này đủ cả các tay chơi ở các nơi. Các người phần việc trong làng không sao bắt nổi. Tối đến, tám giờ giở đi, không ai dám ra khỏi cổng, sợ chạm vía chúng thì bị chúng hại, nên chúng tự tiện hoành hành những nhiễu chốn hương thôn khuất nẻo. Mong rằng sẽ thấu đến tai quan trên để trừ bọn gian phi ấy thì phúc cho dân lắm!

L. lai cảo.

HƯNG-YÊN

Cuộc thi thơ nôm. — Hội thi thơ nôm của làng Cầu-nôm (Đồng-cầu), Ông Phùng-văn-Huệ, là người làng ấy có gửi cho bản-quán thư sau này :

Nhân dân làng Đồng-cầu chúng tôi có mở hội khánh thành đình và trường học, có mở cuộc thi thơ nôm may sao được các ngài dự thi đông tới ba trăm quyển, dân chúng tôi lấy làm vẻ vang lắm.

Việc chấm bài, chúng tôi rất lấy làm trịnh trọng, nên đã rước quan nghè Ngô-đức-Kế về chủ trương. Vần thơ khi co hẹp, nên không có mấy bài được chải chuốt, lựa chọn mãi được ba bài, theo như lời đã đăng báo nhưng cũng chưa gọi được là toàn bích, vậy xin lục đăng để cho các nhà thi sĩ ở các nơi được rõ.

Phùng-văn-Huệ kính cáo

Bài thứ nhất

Thú quê vui nhất chợ « Cầu-nôm ».
Nô nức gần xa tháng mấy hôm.
Ba tỉnh quanh năm người chậtních,
Một phiên năm mới tiếng đòn om.
Nghề riêng ăn đứt phường chung đỉnh
Chuyện cũ còn nghe hát « bống tôm »
Đề vịnh phen này thêm vẻ mới.
Nghìn năm non nước lại bia mồm.

L-văn-Tuy
94 phố hàng Bút Hanoi

Bài thứ nhì

Văng vẳng nghe lời hát « bống tôm »
Chợ vui đâu nhất chợ « Cầu-nôm »
Tháng giêng mùng sáu phiên đông đúc
Kẻ vạn người trăm họp sớm hôm.
Choáng lộn màu Đồng soi bóng nguyệt,
Thảnh thơi Cầu-đá thoảng hơi nồm,
Cải lương dịp mới thêm trang điểm.
Bốn mặt phong quang cảnh đẹp gồm.

Nguyễn-qui-Chung
An-thái Hoàn-long Hà-đông

Bài thứ ba

Chợ búa đông vui tiện lợi gồm,
Hưng-yên nổi tiếng nhất « Cầu-nôm »
Hàng bày cũ mới, đồng trăm thức,
Khách họp xa gần tháng sáu hôm.
Đã sẵn chùa am tô vẻ đẹp,
Lại thêm trường học tiếng vui om.
Chợ này cảnh ấy ai không thích,
Dễ cứ ngày xưa truyện « bống tôm »

Phùng-mạnh-Quang
136 rue de France Nam định

THÁI-BÌNH

Việc đắm đò ở Bến-hiệp. — Về việc này đã đăng trong số báo hôm qua, nay lại tiếp được như sau này : Tàu Tây-điếc xưa nay vẫn màn thuyền, khi tới bến súp-lê, gọi đò chở ra, vừa áp mạn tàu, kẻ dưới thuyền xô lên, người trên tàu bước xuống, vì thế thuyền nghiêng đi mà đến nỗi đắm. Ngay lúc đó mọi người hô-hoán lên, thì lính trong đồn và trưởng phố đổ ra, lại nhờ được bọn tuần phu của thầy phó-tổng sở tại đem ra để cứu, ai nấy đều cố sức ra công. vớt lên được 27 người, song vì bấy giờ giời tối lắm mà lại mưa rét, và ở ven sông thuyền bè thì ít nên chi cũng có người không cứu được. Sau khi đã vớt được những người sống lên, thì nhiều người bị ngạt và nhiều người mê-mẩn không biết gì, thầy phó tổng lập tức bắt tuần phu đốt rạ cho sưởi, rồi cho đem vào một nơi nhà kín nằm nghỉ dần dần tỉnh lại, không người nào việc gì cả, và cho đi trình quan cùng bắt trạo phu bắt đò tìm ngay những xác người chết. Lúc quan huyện lên, thì hiện đã tìm thấy 5 cái xác người, một xác ông cụ già, và 4 xác cả đàn bà và trẻ con, khám xong rồi quan huyện bỏ tiền ra cho tuần phu mua gỗ mai táng và lại gia thưởng cho kẻ có công về việc cứu vớt. Quan huyện lại bảo người quản đồn phải lưu tâm bắt trạo phu tìm xét những xác người chết chưa vớt được nếu ai tìm thấy sẽ có thưởng, bởi thế nên cách ngày hôm sau lại tìm thấy một cái xác người đàn bà nữa, thì giao cho thầy phó tổng khám xét, và cho tiền đem chôn. Còn 27 người sống kia phần nhiều người mất cả tiền bạc thì ngài có chu cấp cho để lấy tiền độ phí trở về.

Về việc này ta đáng khen cái tấm lòng nhân đức của quan huyện Quỳnh-côi và lòng can đảm của thầy phó tổng Sơn-đông đã làm hết nghĩa-vụ vậy.

V. lai cảo

(Xem trang thứ tư).

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ tư 29 Avril 1925
NGU LINH GIÁNG THẾ

Tối thứ năm 30 Avril 1925
NGU LINH GIÁNG THẾ

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quá kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẫm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

MỘT LỜI KHUYÊN BẢO RẤT TỐT

Nếu thấy ai mắc phải bệnh suyễn, bệnh ho thì nên mách người ta dùng thuốc « REMÈDE D'ABYSSINIE EXIBARD », thuốc bột, thuốc vấn ... thuốc ... cũng như ...

Thuốc này đã từng được thưởng nhiều hạng Médailles vàng và bạc. Thuốc này các ... ai cũng lấy làm hiệu-nghiệm. Mỗi năm chữa được đến hàng nghìn người khỏi bệnh.

... hiệu-nghiệm lắm.

Trên cái băng quấn chung quanh hộp thuốc có in dấu-hiệu sau này mới là thực hiệu:

Gởi bán tại BLANC, Hanoi; MONTÈS, Hanoi

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở *Quảng-đông* bên *Tàu*, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở *Vũ-di sơn*, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo hạng tại trên ngọn núi



cao như liên-tâm, ô long và thủy-tiên, vân vân, dùng cách hóa-học điều chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ cánh, gọi là « SONG-HỈ CHÍNH-THÁI DANH-TRÀ » cũng được nhiều qui-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những dấu riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để qui khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi điếm bán trà VINH-MẬU :

Nam-định : phố Khách, số 144.
Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương : phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch

Chè ngon hương tốt

Giống chè ngon sinh sản có được mấy không đủ cho người mua dùng, thế tất phải đem chè xấu mà hòa lộn vào. Bản hiệu không dám phụ lòng các quí khách chiếu cố, không tiếc công-lao, không nề tốn-phí, đem tiền đến đặt sẵn tại các nơi có giống chè ngon, vì thế năm nay bao nhiêu hạng chè tốt bản-hiệu mua được cả.

Các qui khách dùng đến chè, xin biết cho rằng hiệu chè SAM-MẬU này là hạng chè thượng hảo; xét kỹ hương vị thì đủ rõ rằng hạng chè này cùng với hạng chè hòa lộn, khác nhau một giời một vực.

Chè này bán ở phố hàng Ngang số 59, Hanoi.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quản ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Nhà máy điện

QUẠT MÁY MARELLI

Quạt plafond kiểu lớn . . .	860 f. 00
Quạt plafond kiểu nhỏ . . .	730 f. 00

Cả tiền công đặt

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thụ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chủ sự về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd, Ai-cập Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các ... ở bệnh lậu bệnh giang mai.
Giờ thăm bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
THĂM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1$50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIÂY NÓI số 236

Hiệu kim-hoàn
昌進
HOÀNG-QUANG-THIỆN
Bijoutier
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chỗ tại trường Công nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng đúng tuổi. Các ngài chiếu-cố lại sắm sửa, xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì

Pilules Antidysentrique

Thuốc lị rất thần-hiệu
đau nặng đến đâu uống cũng khỏi.
Mỗi ngày uống 10 viên
Mỗi lọ giá : 0$60

BÁN TẠI :
Hiệu Bào-chế MONTÈS
HANOI

Hội xuất vốn về việc nhà đất ở Đông-pháp
(CRÉDIT FONCIER DE L'INDOCHINE)

Hội vô-danh vốn có 50 triệu phật-lăng
Hội sở : 96 bis, phố Haussmann, Paris
Chi điếm : SAIGON, HANOI và HAIPHONG

Cuộc mở trái khoản 50 vạn bạc
(Theo lời quyết nghị của Hội-đồng Trị-sự đã được Đại hội-đồng các hội-viên họp bất thường ngày 28 Mars 1925 chuẩn y)

Có ba hạng trái khoản phiếu: một hạng 50$, một hạng 100$ và một hạng 500$, tùy ý các quý vị muốn mua thứ nào cũng được. Các trái phiếu ấy được lãi đồng niên là sáu phân (6 %) các thứ tiền thuế không phải chịu (trừ ra thứ tiền thuế luân chuyển người nọ bán cho người kia thì về phần quí vị chịu).

Khi mua phiếu thì phải nộp ngay một phần tư tiền, còn ba phần tư tiền nữa thì khi nào sự phân phát các phiếu cho các nhà mua phiếu làm xong, thì sẽ nộp nốt.

Cuộc bán phiếu sẽ bắt đầu mở từ ngày 5 Mai 1925 cho đến ngày 25 Mai 1925 thì thôi

Các trái phiếu 500$ giá bán là 498$ — còn thứ phiếu 50$ và 100$ thì bán đúng giá là 50$ và 100$. — Các trái khoản này bắt đầu được hưởng lợi-tức từ 15 Juillet 1925. — Tiền lợi-tức cứ hết sáu tháng lại một lần giả, giả vào ngày 15 Janvier và 15 Juillet mỗi năm. — Các trái khoản này hết hạn 10 năm thì sẽ hoàn lại các trái chủ y nguyên vốn Song nửa chừng bất cứ lúc nào các trái chủ có thể xin rút vốn về được, chỉ phải giả cho hội một số tiền hoa-hồng là 5 % về số tiền vốn lấy ra và mấy tháng lãi đang giở giang về sáu tháng cuối cùng sẽ không tính. Muốn rút vốn về như thế phải báo cho hội biết trước 8 ngày khi lấy vốn phiếu 500$ về và 5 ngày khi lấy vốn 50$ và 100$ về.

CÁC PHIẾU BÁN TẠI :
HỘI SOCIÉTÉ FINANCIÈRE FRANÇAISE ET COLONIALE PHỐ SOMME, SỐ 93, SAIGON và tất cả các phân-quán và chi-điếm *ĐÔNG-PHÁP NGÂN HÀNG.*

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

ĐỒ XỨ, CÁC ĐỒ THẮP, CÁC ĐỒ ĐUN NẤU

Mỏ đèn Matador thực hiệu 15 lignes	9 fr. 00
Đèn dầu xăng Pigeon hiệu Sirondel có đồng đánh bóng. .	9 fr. 00
Đèn photophore thắp nến, bằng đồng mạ kền, có bóng, có cái đỡ khói 38 c/m.	16 fr. 00
Lò cồn, chỗ đựng dầu bằng đồng đánh bóng lần trong bằng feutre	18 fr. 00
Một bộ bát đĩa 74 chiếc hiệu Savoie bằng vàng và đen, chỉ vàng	400 fr. 00
Một bộ 5 cái xoong bằng sứ	32 fr. 00
Chén cà-phê trắng, hình tròn, có đĩa rằm.	2 fr. 00
Chén chè có đĩa rằm.	4 fr. 50

BOITE POSTALE N° 40

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Một người can-đảm đi-thường. — Tối hôm 22 avril lúc 8 giờ, có chiếc ghe dậu dưới bến trước ga xe-lửa bị cháy. Nguyên là trong ghe có một thùng dầu xăng, tối ấy đem mó ra; thùng dầu để đầu mũi, cây đèn để sau lái, thế mà khi vừa mở liền có một tia lửa từ cây đèn vụt bắt qua thùng dầu đó lện rần-rật, họ vội lấy mấy chiếc chiếu nhúng nước đắp lên, lửa cháy luôn cả chiếu, họ múc nước tưới vào, lửa lại cháy thêm, chỉ trong chớp mắt đã cháy rất nửa cái mui ghe. Lúc bấy giờ các ghe chung quanh có đến cứu họ, nhưng chữa không được, ai nấy đều sợ cháy lây vội dan xa ra cả; trong ghe có 8 đứa con nít, mà trên lửa, dưới nước tình-thế nguy-cấp vô cùng. Đương giữa khi bối-rối niềm-nghèo, có một chiếc ghe đậu gần đó chèo đến, người chủ nghe liền nhảy qua ghe cháy xông vào đội nồi cai mui ghe đương cháy lêu, quăng nhào xuống sông, rồi lại sấn đến bên thùng dầu xăng đương cháy ào-ào ngọn-ngọn, ngọn lửa cao quá đầu kia mà a-đại vào hai tay bưng lấy thùng dầu quăng tòm xuống nước.

Thế là cứu được chiếc ghe khỏi cháy, song cái người can-đảm lạ-lùng ấy lại bị cháy cả mình-mẩy áo quần, vội bứt trụt quần áo ra được thì khắp thân-thể đã bỏng dộp lên cả, nhất là ở bụng, hai tay, và cầm lại dữ hơn; người nhà vội thuê xe chở lên nhà thương, khi đến nơi cả nhà thương ai trông thấy anh ta cũng phải thương-tâm và khiếp-đảm, miệng cứ hà hốc ra, hai tay hai chân thì nhảy-nhót chơi vơi đã hình như cuồng ruột cuồng gan, chỉ thét gào kêu nóng; mọi người thấy vậy liền kể hỏa người quạt xúm đến quạt cho anh ta. Sau thầy thuốc thoa thuốc và lấy bông nhúng thuốc nước bỏ rịt mấy cỗ phòng rồi đặt nằm, một lát nhờ thuốc thấm mát lần mới nằm yên được.

Qua hôm sau đã nói-năng và ăn được chén cháo. cứ như thế thì có lẽ may cũng thoát qua khỏi cái chết. Nhưng ngộ người dễ ghê lắm, ở cầm rầu cháy nhẵn-nhụi, dưới cằm phồng to lên trông bọng-bọng như cái bướu ở cổ.

Người vợ anh ta cứ ngồi bên cạnh mà than thở, phàn-nàn chồng sao có dại thế, ghe là ghe của người ta! chớ có phải ghe chi của mình mà liều thân làm vậy. Anh ta chỉ thở dài và nói một câu rằng: «bụng dạ đàn-bà» câu nói vắn-tắt mà có lắm ý-nghĩa thay!

Ôi! đương giữa khi lửa đỏ dầu sôi, trong một cảnh nguy-hiểm rất gớm-ghê dữ-tợn, cái chết đã bày rõ-ràng ra trước mắt, thế mà dám liều thân lăn vào đành không kể đến mình để cứu cho một chiếc thuyền và mười mạng người được bảo-toàn vô-sự; cái lòng can-đảm nghĩa-khí thật đã dị-thường thay! mà rất đáng qui-hóa, đáng kính phục thay!

Ước gì quan trên xét thấu đến lấm lòng qui-hóa thượng-nghĩa vong-thân của anh ta, mà gia-ân thưởng-thưởng cho, thì thật rất là xứng đáng; và cũng là một cách khuyến-lệ cho người sau vậy. T.L.

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ, nếu các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc bôi POMMADE ROYER, dùng độ ngay lập tức mà chóng khỏi lắm. Ở Paris bổ tại hiệu bào-chế DUPUY, 228, B. St Germain Ở Hanoi: nhà thuốc LAPOS & LACAZE.

Agents d'Annonces en Europe pour le « TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN » Sté Mutuelle de Publicité 14, Rue Rougement, PARIS (IXe).

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ đêm giờ sáng.

Lại về chốn cũ

Hiệu **LỢI-THÁI** *bán đồ vàng bạc có lời kính-cáo để quý-khách gần xa được biết nay bản-hiệu lại giọn về nhà cũ số 108, 110, phố hàng Bạc, Hanoi.*

Quý-khách chiếu cố xin cứ gửi thư và tiền đặt về, bản-hiệu sẽ chiếu theo thời-giá mà gửi hàng đến tận nơi.

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Trouchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
58, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người ốm mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọi.

Giá tiền 0$90

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

THUẦN-THÀNH
Bottier — Chapelier
7, Rue des Caisses, Hanoi



Kính trình quí-khách,
Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu đa đẹp, giết sao-su Wood-Milne, đẩy giầy (lasts) bán buôn giá hạ, xin mời các ngài chiếu-cố.
Giá giầy ở cờ-ta-lô số 6 của bản-hiệu, nay xin tính hạ giá ở tarif n° 7 họ nhiêu
NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính mời

KÍNH BIẾU CẢ HỘP

Các ngài xưa nay mua kính ở đâu cũng bán kính riêng, hộp riêng; nhưng nay bản hiệu lại có Đại-lý thêm một xiềng làm hộp alluminium ở Shanghai chất hộp kền nhẹ, chủ ý bản-hiệu muốn bán chiếu hàng để các ngài đều biết rằng thứ hộp ý mới chế ra thực là nhẹ nhàng. Vậy từ 1er Mai này trở đi các ngài mua một cái kính thì bản hiệu xin biếu riêng một cái hộp giá đáng 0$50.

Các ngài mua buôn xin tính giá riêng

LY-SENG-BAO
42, Phố hàng Bồ, Hanoi
Cần bạch



Nếu ai hay
CẢM và HO
Nếu ai sợ HƯ PHỔI
thì phải LO MÀ ĐỪNG MÌNH
thì phải uống
La SOLUTION PAUTAUBERGE
là một vị TRỪ TRÙNG ĐỘC HAY và BỔ RẤT HIỆU
Đứng để cho tôi đau nhiều mới chữa
NGỪA BỆNH HAY HƠN LÀ CHỮA
I. PAUTAUBERGE, 10, Rue de Constantinople, Paris et toutes Pharmacies

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酗補
J. BLANC (đệ nhất hạng bào-chế)
Ông L. BLANC (người nối-nghiệp)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít
Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚各啞每各啞沒嘅嚕歌咳嗽
Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi
2099

Nếu ai mắc phải bệnh tinh « Lậu vì giang-mai » đã lâu hay mới, dù nặng hay nhẹ mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không hại về đường sinh dục, nên tập tiêm thuốc nhà hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, n° 46, Rue Principale à Đáp-cầu, vì hiệu ấy là một nhà chuyên trị bịnh thuốc bịnh tinh đã có tiếng nghiệm ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen và mình tạ ở các nơi gửi tại.
Ở Hà-nội có gửi hiệu Kim-đức-giang, 83, phố hàng Bồ và ở Bưu hiện Phương-nguyên phố Paul-Bert làm đại-lý bán hộ.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt hó, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol
0$60 một ống sáu cachets

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi



Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất mèn, khi huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phải làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!
Bổ thuốc này có hộ-đồng các quan Thầy-thuốc cứu-chữa là hay.
Ấy là:
Thuốc nước bổ huyết
MÁU BỔ 1$40

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
68, Rue des Cantonnais, 68
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266
Bản-hiệu xin biên thêm các thứ nón nhiều, bằng tân nhiều lắm, bằng thật tốt, giá thật rẻ
Có bán cả bằng ta (Bắc-kỳ) như the, nuppln, lĩnh, lọc, bằng, quế, nón nan, nỏ bằng Saigon như lĩnh, the, nón nan.
Nay mới có dệ nón mới, lông thêm, mưa dơn nỏ nổi mưa rộng khổ. Những hàng này bản hiệu buôn trong năm, chớ không bán lẻ nỏ không có mẫu gửi đi xét tính, vì hàng nón nguyên không thể nổi được.
Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua; các ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sẽ gửi mười ram hoặc năm-sáu.
Kính bạch
2010 YU-WO-TSEONG

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif
có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.
Giá mỗi chai: 1$40
Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi



Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy chỉ có mình mới có, mà cái cách chế rượu ấy tại chỉ là chỉ-cả cẩn-thận.
Mỗi khi thân-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tức là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.
huyết suy, bệnh cần suy, bệnh ghip, bệnh ngã nước.
Một cốc tí-co. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.
Hiệu Bào-chế CHASSAGNE
58, Phố Paul-Bert. — HANOI
Mỗi mua một lọ con làm mẫu 0$10

Hiệu BERTHUIN
SAVON DENTIFRICE
SÀ-PHÒNG ĐÁNH DĂNG
BỘT ĐÁNH DĂNG
Pachod Frères & Cie
2050

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỎ!
NÊN CẨN THẬN!!!
VỀ VIỆC KHÍ DỤNG MÓN MỎI ĐI.
NÊN MUA KHÍ DỤNG
S.A.C.M. TOÀN BẰNG THÉP NGUYÊN
CÓ THỂ DÙNG ĐẾN KHI MÒN HẾT MỚI THÔI
CÓ CHỮA SẴN NHIỀU — TIỆP ĐƯỢC THƯ GỞI MANG NGAY
CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY
Cung các nhà máy, nhà máy điện, hãng tàu, cơ sở công nghiệp, v. v.
Các ngài nên đến hỏi tại hiệu S.A.C.M. 6 HAIPHONG
Giây nói: 8-48
Tên riêng tắt: CABESTAN

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC
MỘT TRIỆU
HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN
Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé
CRÉDIT NATIONAL 1920
Các mua vé thì giá 20 quan, nếu thì đóng làm 20 tháng mỗi tháng là mười quan. Hạn tiền lần đầu, tiếp được ngày mồng một, riêng mua cả ngày hôm nay, nếu trúng số thì được cả tiền. Nhưng chỉ cần khi đánh đến một lần, thật nên nhớ không ngại đến, mà đã được cả số, hai được cả quyền số đều mới mất vé vì vậy có sinh lợi-ích.
Vé Crédit National, mỗi năm làm kỳ đặc-biệt rút số: 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.
Mỗi lần rút số có:
1 lô. . . . . MỘT TRIỆU
1 lô. . . . . 500.000 quan
2 lô. . . . . 200.000 quan
3 lô. . . . . 100.000 quan
6 lô. . . . . 50.000 quan
Tiền rút số lần kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan
Bắt kỳ những số được trúng số gửi cho không mất tiền. Muốn đi rước rút số ở thì phải ngày 20 quan cho vay thành quốc tế của hãng Banque et Crédit de Marseille, tại số nhà 38, đường quan Thánh, Hanoi.
Tiếp bán ai cũng theo năm điều luật ngày 13 Mars 1918.
NGƯỜI MUA ĐƯỢC MỌI ĐIỀU CHẮC CHẮN

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu Hs Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng cho Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)